

Övergångsregler barn och ungdomsvård 19–23 år

BAKGRUND

Den 5 juni 2024 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen för att försöka genomföra en förändring av tandvårdslagen. Riksdagen ska ta beslut om lagändring av 7 § tandvårdslagen (1985:125) vilket kommer innebära en ny åldersgräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård. Det nya förslaget innebär att folktandvården ansvarar för fullständig och regelbunden tandvård för personer till det år de fyller 19 år i stället för dagens ålder på 23 år. Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2025 och innebär att personer som tidigare skulle haft fri tandvård nu kommer att börja betala för sin vård.

Med utgångspunkt från denna lagförändring behöver Region Jämtland Härjedalen förtydliga och besluta vilka tandvårdsbehandlingar som blir tillfälligt avgiftsfria om lagen blir verksam. Varje region behöver fatta sina egna beslut om vilka övergångsregler som ska gälla för de ungdomar som hamnar i denna övergångsperiod. Det finns inte någon finansiering för övergångsreglerna. Detta innebär att regionerna i en övergångsperiod kommer betala behandlingar eller åtgärder från sin egen områdespeng. I detta dokument finns ett sammanställt förslag på hur denna övergång kan genomföras inom Jämtland Härjedalens folktandvård och specialisttandvård. Grunden till dessa förslag har samlats ihop från kliniskt verksam personal inom specialisttandvårdens ämnesråd, ledningsgruppen, odontologiska ledningsteamet OLT.

Förslag på övergångsregler för allmäntandvården

Förslaget för allmäntandvården är att följa SKR:s tandvårdsnätverks vägledning gällande övergångsregler enligt proposition 2023/24:158. Tolkning har stämts av med jurister på SKR. Vården enligt SKR tolkning kan vården vara avgiftsfri längst till och med det år då patienten fyller 23 år.

Tandvårdsnätverkets tolkning av en påbörjad tandvårdsbehandling

En åtgärds-kods behandlingsåtgärd måste vara påbörjad senast den 31 december 2024 för att omfattas av de tidigare bestämmelserna om avgiftsfrihet för barn och unga.

En åtgärd är påbörjad för:

- rotbehandling när trepanation skett
- fyllningsterapi när preparation av kavitet skett
- tandstödd protetik när preparation för protetisk konstruktion påbörjats

- avtagbar protetik när definitivtryck tagits
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när avtryck tagits
- implantatkirurgi, antingen när ett implantat installerats eller när benaugmentation utförts
- implantatstödd protetik när definitivtryck tagits
- tandreglering när apparatur utlämnats.

Implantatbehandling är påbörjad när implantatkirurgi påbörjats.

Tandvårdsnätverkets tolkning av en slutförd åtgärd

Den påbörjade åtgärden är avgiftsfri om den är slutförd senast det av regionen beslutade slutdatumet för avgiftsfri tandvård, oftast till och med året patienten fyller 23 år.

En åtgärd är slutförd för:

- rotbehandling när rotfyllningen är utförd
- fyllningsterapi när fyllningen är utförd
- tandstödd protetik när protesen är utlämnad
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när den är utlämnad
- implantatkirurgi när samtliga implantat är installerade
- implantatstödd protetik när konstruktionen eller komponenten är utlämnad
- tandreglering när aktiv apparatur är avlägsnad och retention är inledd

Implantatbehandling är slutförd när konstruktionen är utlämnad.

Om det finns särskilda skäl får, vid tandstödd protetik, avtagbar protetik och implantatstödd protetik, åtgärden anses slutförd vid annan tidpunkt än när konstruktionen är utlämnad.

Förslag på övergångsregler för specialisttandvården

Förslaget för specialisttandvården är att också följa de basala riktlinjerna enligt SKR:s tandvårdsnätverks vägledning gällande övergångsregler enligt proposition 2023/24:158 så som står skrivet för allmäntandvården tidigare i dokumentet. Utöver den lägsta föreslagna nivån av övergångsregler föreslås mildare regler än SKR och allmäntandvården gällande nedanstående punkter. Avgiftsfrihet för patienten får dock vara längst till kalenderåret då patienten fyller 24 år dvs tom 23 år.

1. Benförbättrande kirurgi, implantat, protetik efter ortodontisk behandling som påbörjats före ikraftträdandet av de nya bestämmelserna. Om det finns en

dokumenterat behandlingsplan gällande benförbättrande kirurgi/implantat/protetik efter tandreglering ska även denna del vara avgiftsfri för patienten oavsett om behandlingen utförs inom allmäntandvård eller specialisttandvården. Gäller både offentliga och privata aktörer.

2. Påbörjad endodontisk behandling avslutas kostnadsfritt för patienten. Behandlingen anses avslutad när rotfyllningen är utförd. Utvärderingstiden och eventuell tillkommande kompletterande kirurgisk behandling ingår inte.
3. Övergångsregler för käkkirurgiska enheten. De patienter inom åldersspannet 19-23 år som påbörjat utredning eller behandling innan den 31/12 2024 kommer att få fullfölja sin behandling inom den kostnadsfria tandvården. Från den 1/1 2025 kommer bara de som fyller 19 under året att erhålla kostnadsfri tandvård. Avsteg från ovanstående kan förekomma efter multidisciplinär bedömning av enskilda fall.

Förtydligande är att för behandlingar som påbörjats före ikraftträdandet av de nya bestämmelserna gäller förlängd avgiftsfri barn- och ungdomstandvård, som längst tom 23 års ålder, tex om en tandregleringsbehandling påbörjats/sitter på plats i munnen innan de nya bestämmelserna träder i kraft och inkluderar även kombinationsbehandlingar ortodonti och ortognatkirurgi.

Patienter som flyttar

De patienter som ej hunnit färdigt sin behandling inom barn och ungdomstandvården och har övergått till vuxentandvården erbjuds fortsatt behandling förutsatt att patienten reser till regionens specialisttandvård. Patienten ansvar då själv för resorna och att kunna närvara vid erbjudna tider för behandling. Region Jämtland Härjedalen betalar ej för fortsatt behandling i annan region. I undantagsfall kan vård utanför regionen ske, om patienten fått kostnadsförslag från annan region godkänt av chef på specialisttandvården.

Inflyttade patienter

Blir vuxenbetalande. Är vård påbörjad i annan region än Region Jämtland Härjedalen, kan endast i undantagsfall vård avslutas. Förutsatt att patienten får kostnaden betald från annan region. Detta behöver även godkännas av chef på specialisttandvården.

Kostnadsersättning

Allmäntandvård som omfattas av kapiteringsersättning

Ersättning för kostnader som uppkommer pga övergångsreglerna regleras av beställarenheten.

Specialisttandvård

Kostnader för specialisttandvård som omfattas av fri barntandvård finansieras inom Folk tandvårdens tilldelade budgetram. När höjd ålder för fri barntandvård infördes tilldelades inte Folk tandvården någon utökning av budgetramen. När åldersgränsen nu sänks är det därför rimligt att ramen för Folk tandvården inte minskas. Patienterna behandlas enligt övergångsreglerna och finansieras inom budgetramen, därefter betalar patienterna enligt gällande tandvårdstaxa för vuxna.

Patienter som omfattas av särskilt tandvårdsstöd (N, S, F-patienter) behandlas enligt övergångsreglerna och ersätts därefter av beställarenheten enligt gällande regler för intyg, förhandprövning mm.

Specialisttandvård som utförs inom allmäntandvård

Avser främst ortodontibehandlingar. Utförd vård i allmäntandvården, regiondriven och privat ersätts från Folk tandvårdens budgetram (områdesansvar). Vård för patienter som inte längre omfattas av fri barntandvård men som faller inom övergångsreglerna ersätts enligt samma åtgärds-koder som tidigare.